

I.

Pest Megyei Bíróság
23.P.24.839/2006/46.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Kőrösi és Kardos Ügyvédi Iroda (...., ügyintéző: dr. Kőrösi János ügyvéd) által képviselt ... (....) felperesnek -
a dr. Törköly Éva ügyvéd (....) által képviselt .... (I.rendű alperes címe) I. rendű, ... (II.rendű alperes címe) II. rendű, ... (II.rendű alperes címe) III. rendű, a dr. Czudar Sándor ügyvéd (....) által képviselt .... (....) IV. rendű alperes ellen szerzői jogsértés megállapítása, stb. iránt indult perében, a bíróság meghozta a következő

Í T É L E T E T :

A bíróság megállapítja, hogy az I. rendű, III. rendű és IV. rendű alperesek a felperes és a II. rendű alperes által, a IV. rendű alperesnél történő munkavállalói tréningek tartására készített, azok alapját képező tréninganyag felhasználásával, a felperesnek a neve feltüntetéséhez fűződő szerzői jogát megsértették.

A bíróság az I. rendű, III. és IV. rendű alpereseket a fentiekben megnyilvánuló további jogsértéstől eltiltja.

A bíróság kötelezi az I., III. és IV. rendű alpereseket, hogy 60 (hatvan) napon belül, saját költségükön, a ... folyóiratban az alábbi közleményt tegyék közzé:

„A ... Bíróság .... számú jogerős ítéletével megállapította, hogy a .... I. rendű, az .... III. rendű és a .... IV. rendű alperesek a ... felperes és ... II. rendű alperes által, a .... IV. rendű alperesnél történő munkavállalói tréninganyag felhasználásával, ... felperesnek a neve feltüntetéséhez fűződő szerzői jogát megsértették, ezért a bíróság a .... I. rendű, az .... III. rendű és a .... IV. rendű alpereseket a fentiekben megnyilvánuló további jogsértéstől eltiltotta.”

A bíróság megállapítja, hogy az ... Kft., valamint a felperes és a II. rendű alperes között a perbeli tréninganyag vonatkozásában kötött felhasználói szerződés érvénytelen, azt a bíróság az ítélelhozatalig terjedő időre hatályossá nyilvánítja.

A bíróság ezt meghaladóan a keresetet elutasítja.

A bíróság kötelezi a felperest, hogy külön felhívásra, a Magyar Állam részére fizessen meg 300.000,- (háromszázezer) forint eljárási illetéket.

A bíróság kötelezi a felperest, hogy 15 (tizenöt) napon belül fizessen meg az I-II-III. rendű alpereseknek, mint egyetemleges jogosultaknak 645.000,- (hatszáznegyvenötezer) forint, a IV. rendű alperesnek 187.500,- (egyszáznyolcvanhétezer-ötszáz) forint perköltséget.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 (tizenöt) napon belül fellebbezésnek van helye,

melyet a Pest Megyei Bíróságon kell benyújtani írásban 6 (hat) egyező példányban a Fővárosi Ítéltáblához címezve.

A bíróság tájékoztatja a feleket, hogy a Pp. 73/A. § a./ pontja szerint a jogi képviselő kötelező az Ítéltábla előtti eljárásban az ítélet, valamint az ügy érdekében hozott végzések ellen fellebbezést (csatlakozó fellebbezést) előterjesztő fél számára.

Ha a fellebbezés csak a kamatfizetésre, a perköltség viselésére, vagy összegére, a meg nem fizetett illeték vagy állam által előlegezett költség megfizetésére vonatkozik, csak az előzetesen végrehajthatósággal, a teljesítési határidővel, vagy a részletfizetés engedélyezésével kapcsolatos, illetve a fellebbezés csak az ítélet indokolása ellen irányul - és a felek tárgyalás tartását nem kérték - a másodfokú bíróság a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálhatja el.

A felek közösen kérhetik, hogy a fellebbezést a másodfokú bíróság tárgyaláson kívül bírálja el.

A másodfokú bíróság az ügy érdekében tárgyaláson kívül határoz, a felek bármelyikének kérelmére azonban tárgyalást tart. Tárgyalás tartását a fellebbező fél a fellebbezésében kérheti.

INDOKOLÁS :

A IV. rendű alperes ...on működő üzemébe új alkalmazottakat vett fel, és ennek keretében a felveendő alkalmazottak csapatindító tréningen vettek részt.

A IV. rendű alperes ...-ben került kapcsolatba a perben nem álló ... céggel, amely céget azzal bízott meg, hogy ... év első felében tartson csapatindító tréningeket a IV. rendű alperesi cég felsővezetésének.

A ... által tartott tréningekhez a IV. rendű alperes öt darab kulcsüzenetet adott át, amely kulcsüzenetek alapján kellett a tréningeket megtartani. A ... által tartott tréningekhez a trénerek ... érkeztek.

A ... májusában került kapcsolatba az ... Kft.-vel, amikor felmerült, hogy a IV. rendű alperesnél a felsővezetőkön kívül, alacsonyabb szinten is szükség lesz csapatindító tréningek tartására, magyar nyelven.

Ez a feladat meghaladta a ... kapacitását, ezért alvállalkozóként az ... Kft.-t kereste meg a feladat ellátására.

A ... nyelvű trénerai - ... nevű - tréner által használt tréninganyag rendelkezésre állt, de ez nem volt megfelelő a feladat ellátására. A ... megrendelte az ... Kft.-től a tréninganyag elkészítését is, ebből a célból a ... átadta az ... Kft. részére a ... szeptember 20. napjára keltezett öt darab kulcsüzenetet, ami a IV. rendű alperesi megrendelés tartalmának lényegi megjelölése volt.

A kulcsüzenetek ... nyelven kerültek átadásra.

Az ... Kft. megbízta a felperest és a II. rendű alperest a szükséges tréningoktatási anyag elkészítésére, az öt kulcsüzenet alapján.

Az ... Kft. az oktatási anyag elkészítéséért öt tréningnapnak megfelelő díjat kért a ...-tól, egyben a felperes és a II. rendű alperes részére kettő-kettő tréningnapnak megfelelő díjat

ajánlott.

A felperes és a II. rendű alperes az oktatási anyagot elkészítették, feltüntetésre kerültek a tréningblokkok, a tréningelemek elnevezése, és azok rövid leírása. Elkészítették továbbá az ún. „...” megjelölésű anyagot, amely oktatási segédanyagként az oktatásban résztvevők számára került később átadásra.

Az oktatási anyagon a felperes és a II. rendű alperes neve feltüntetésre került.

Az elkészült oktatási anyagot a II. rendű alperes küldte meg az ... Kft. részére, ahonnan az oktatási anyag mind elektronikus úton, mind papíralapon a ...-hoz, ezt követően a IV. rendű alpereshez került.

... november 10. napján ...on a IV. rendű alperes képviselői, ... a ..., ... az ... Kft. képviselőjében, valamint a felperes és a II. rendű alperes, továbbá ... tréner megbeszélést tartottak az elkészült oktatási anyagról. Az oktatási anyagon szerepelt a felperes és a II. rendű alperes neve is.

A IV. rendű alperes képviselői kérték, hogy a felperes és a II. rendű alperes neve ne szerepeljen az ...n, továbbá apróbb módosításokat kértek az oktatási anyagban, valamint azt, hogy a IV. rendű alperes logójával menjen ki az ....

A javított oktatási anyagot szintén a II. rendű alperes küldte meg az ... Kft. részére, és azon már nem szerepelt a felperes és a II. rendű alperes neve. A javított oktatási anyag alapján, ... november 24. napján a felperes és a II. rendű alperes, mint a III. rendű alperes alkalmazottja, bemutató tréninget tartott ...on a IV. rendű alperesnél.

A ... és az ... Kft. ... november 29. napján szerződést kötöttek, amelyben az ... Kft. vállalta, hogy öt napi napi díj ellenében az indulóanyagot elkészíti, továbbá az azt követően 18 hónap során, minimum 120 nap tréninget tart a IV. rendű alperesnél.

A szerződésben az ... Kft. költségtérítést kötött ki a tanfolyami anyagok másolására, utazási költségekre, szállás-, és ellátás költségére, telefonköltségre és postaköltségre.

A ... az öt tréningnapnak megfelelő díjat kifizette az ... Kft. részére, majd ... decemberétől elkezdődtek a csapatépítő tréningek ...on, a IV. rendű alperesnél.

A felperes .... december 18. és 19. napján tartott csapatépítő tréninget.

A II. rendű alperes, mint a III. rendű alperes munkavállalója végezte ezen tevékenységet.

A felperes a beltagságával működő ... Bt. nevében, ... január 19. napján átutalásos számlát állított ki ... számon, az ... Kft.-vel szemben. A számlán felnőtt oktatást jelölt meg, négy napi mennyiségben, napi 115.000,- forint áron, a teljesítés idejét .... január 18. napjában jelölte meg.

Az ... Kft. a felperes által kiállított számlát befogadta, és .... január 29. napján átutalással, 460.000,- forintot megfizetett a ... Bt. részére azzal a megjegyzéssel, hogy kettő nap ... + kettő nap ....

Az ... Kft. a II. rendű alperes részére is megfizetett kettő tréningnapnak megfelelő összeget ...re, ahogy a felperes részére is.

A IV. rendű alperesnél ... decemberében és ... januárjában tartott tréningek értékelésére .... január végén került sor, és a IV. rendű alperes képviselői közölték ...cel az ... Kft. képviselőjével, hogy a felperes jelenlétét nem tartják kívánatosnak a továbbiakban, a

csapatépítő tréningeken.

... ezen tényt közölte a felperessel, és ezt követően a felperes nem tartott tréninget a IV. rendű alperesnél.

Az ... Kft. más cégnél, így a ... nevű magyar cégnél is tartott tréninget, amelyen mind a felperes, mind a II. rendű alperes részt vett, mint tréner.

... az ... Kft. képviselőjében .... március 26. napi keltezéssel, a felperes részére egyeztetésre egy felhasználói szerződéstervezetet küldött, amelyben felhasználóként az ... Kft. került megjelölésre.

A szerződés tárgya a felhasználó számára átadandó készségfejlesztő és vezetői tréninganyagoknak, tréningtematikáknak, teszteknek a felhasználó saját tréningjeiben és továbbképzési programjaiban való alkalmazása volt.

A szerződéstervezet 2. pontjában az került rögzítésre, hogy a jogosult területi és időbeli korlátozás nélkül, felhasználási engedélyt ad a felhasználó részére. Egyben hozzájárul, hogy a felhasználó a felhasználási jogát harmadik személy részére átengedje.

A tervezet 3. pontjában az került rögzítésre, hogy a tréninganyagok felhasználása után, az anyagok átadását követő két évben a jogosultat külön díjazás illeti meg, melynek mértéke felhasználási alkalmanként 27.000,- forint.

A felperes ezen szerződéstervezetet nem fogadta el, az alkalmankénti 27.000,- forint jogdíjat kevésnek találta.

A IV. rendű alperes és a ... közötti szerződéses viszony .... március 01. napjáig állt fenn, ezt követően a ... helyébe a ... Ltd. került, ahol az érdemi munkát továbbra is ... látta el.

Az ... Kft. .... február 28. napján végelszámolás alá került, a végelszámoló ... volt.

Erre tekintettel a ... Ltd. nevében ... . március 18. napján a IV. rendű alperesnél, az operátori tréningek megtartására az ... Kft. helyett, az I. rendű alperesi Kft.-vel kötött írásbeli megállapodást. Az I. rendű alperes képviselőjében ... járt el, és írta alá a megállapodást.

A szerződésben a felek rögzítették, hogy az I. rendű alperes a IV. rendű alperestől kapott operátori tréningprogram tréninganyagai alapján magyar nyelvű tréningeket tart a IV. rendű alperesnél, az ehhez szükséges tréningeket rendelkezésre bocsátja.

A felek napidíjas elszámolásban állapodtak meg azzal, hogy a napidíj összege 786,25 euró, amely nem tartalmazza a forgalmi adót.

Rögzítették továbbá, hogy az I. rendű alperes költségtérítésre is jogosult, és a költségek körében a tréninganyagok másolása is elszámolható.

A ... Ltd. ezen szerződés alapján az I. rendű alperes, mint alvállalkozó igénybevételeivel tett eleget a IV. rendű alperessel, a munkavállalók oktatására vonatkozó szerződéses megállapodásnak.

... az I. rendű alperes képviselőjében, ... május 13. napján ajánlatot tett a IV. rendű alperes részére, amelyben vállalta a IV. rendű alperes által rendelkezésre bocsátott tematika- és segédanyagok alapján, operátori csapatépítő tréningek megtartását ...on, ... év végéig.

A IV. rendű alperes az I. rendű alperesi ajánlatot elfogadta, és ... júliusától kezdődően a IV. rendű alperes és a ... Ltd. között a jogviszony megszűnt, és ezt követően közvetlenül az I. rendű alperes és a IV. rendű alperes között fennálló szerződéses jogviszony alapján kerültek a tréningek megtartásra.

Az I. rendű alperes az oktatást a korábban is dolgozó alvállalkozók, köztük a III. rendű

alperes, és a ténylegesen oktató II. rendű alperes igénybevételével végezte el.

A IV. rendű alperesnél az oktatás mindvégig a felperes és a II. rendű alperes által kidolgozott ... és ... alapján történt.

Az ... Kft. végelszámolása .... november 07. napjáig tartott, majd ezt követően .... november 07. napján az ... Kft. felszámolás alá került, és .... június 19. napján jogutód nélkül megszűnt.

A felperes többször módosított keresetében kérte, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy az I-II-III-IV. rendű alperesek megsértették a felperes szerzői jogát. Ebben a körben azt jelölte meg, hogy az I. rendű alperes jogosulatlanul használta fel a felperes szellemi alkotását, azt jogosulatlanul értékesítette, ezzel megsértve a felperes vagyoni jogait, továbbá megsértette a felperes személyhez fűződő jogát, amikor a szerzői művet úgy sokszorozta és használta fel, hogy a szellemi alkotáson a felperes neve nem került feltüntetésre.

A II. rendű alperessel szemben ebben a körben azt jelölte meg, hogy a II. rendű alperes a közös szerzői művet a felperes engedélye nélkül egyedül használta fel, azok értékesítéséről felperes megtévesztésével egyedül rendelkezett, azokat felperes engedélye nélkül egyedül oktatta. A IV. rendű alperessel folytatott tárgyaláson a II. rendű alperes azt a látszatot keltette, mintha a szerzői mű kizárólagos szerzője lenne. A szerzői művet egyedül értékesítette, vagy legalábbis tudott arról, hogy a felperes nevét a szerzői műről levették, ezzel a névfeltüntetéshez való jogát megsértették.

A jogsértés tekintetében a III. rendű alperes vonatkozásában a felperes azt állította, hogy a III. rendű alperes a szerzői művet felperes engedélye nélkül, kifejezett tiltakozása ellenére, üzleti haszonszerzés céljából jogellenesen használta, ... január 01. napjától kezdődően a IV. rendű alperesnél.

A IV. rendű alperes vonatkozásában a felperes jogsértő magatartásként azt jelölte meg, hogy a IV. rendű alperes ... decembere óta használja a per tárgyát képező szerzői művet, a felperesi felhasználási engedély hiányában, továbbá a felhasználással a IV. rendű alperes megsértette a felperes személyhez fűződő jogait a mű nyilvánosságra hozatalához való joga, valamint a neve feltüntetéséhez való joga tekintetében.

Kérte továbbá a felperes, hogy a bíróság az I-II-III-IV. rendű alpereseket kötelezze a jogsértés abbahagyására, és tiltsa el az I-II-III-IV. rendű alpereseket a további jogsértéstől.

Kérte továbbá a felperes, hogy kötelezze a bíróság az I-II-III-IV. rendű alpereseket, hogy adjanak elégtételt a felperes részére, és a ... folyóiratban az alábbi közleményt tegyék közzé, saját költségükön:

„A ... Bíróság ítéletével megállapítja, hogy a .... I. rendű, ... II. rendű, ... III. rendű, és a .... IV. rendű alperesek, ... január 01-jétől felhasználási szerződés és ... szerző engedélye nélkül, jogosulatlanul használták fel ... felperes szerzői művét a IV. rendű alperesnél alkalmazott munkavállalók oktatására.”

A felperes kérte, hogy a bíróság a jogsértéssel elért gazdagodás, ki nem fizetett szerzői jogdíj megfizetése alapján, kötelezze az I. rendű alperest 4.000.000,- forint, a III. rendű alperest 500.000,- forint megfizetésére.

A IV. rendű alperes tekintetében a felperes arra hivatkozott, hogy a bíróság hívja fel a jogsértő IV. rendű alperest, hogy szolgáltatson adatot a jogsértéssel érintett dolgok, vagy szolgáltatások előállításában, forgalmazásában, illetve teljesítésében résztvevőkről, a jogsértő felhasználásra kialakított üzleti kapcsolatairól, és ezen alperesi adatszolgáltatást követően tudja a felperes a jogsértéssel elért gazdagodás és ki nem fizetett szerzői jogdíj

vonatkozásában megjelölni az összecszerúséget a IV. rendű alperes tekintetében.

A 2011. február 21. napján tartott tárgyalási határnapon a felperes idevonatkozó kereseti kérelmét azzal pontosította, hogy vagylagosan megjelölte, hogy abban az esetben ha a bíróság nem teszi fel az alpereseknek a kérdést, akkor kéri, hogy a bíróság 18.000.000,- forintban marasztalja a IV. rendű alperest jogalap nélküli gazdagodás, vagy a szerződés hatályossá nyilvánítása esetén szerzői jogdíj megfizetése jogcímén.

A felperes kérte, hogy a bíróság egyetemlegesen kötelezze az I-II-III-IV. rendű alpereseket 3.000.000,- forint kártérítés megfizetésére, a felperes névfeltüntetéséhez való jogának megsértése miatt.

Az I-II-III. rendű alperesek kérték a kereset elutasítását, a keresetet jogalapjában és összecszerúségében is vitatták, érdemi védekezésükben arra hivatkoztak, hogy a felperes és a II. rendű alperes által elkészített tréning oktatási anyag, kifejezetten a IV. rendű alperesnél végzendő tréningek tartásához készült, és az ... Kft. adott megbízást a felperes és a II. rendű alperesnek az oktatási anyag elkészítésére. Ezen oktatási anyagot a felperes és a II. rendű alperes elkészítették a megrendelésre, és azt átadták az ... Kft. részére, amely cég az ellenértéket kettő-kettő tréningnapnak megfelelő díjat kifizette a felperes és a II. rendű alperes részére.

Az I-II-III. rendű alperesek vitatták azon felperesi állítást, hogy megsértették volna a felperes szerzői jogát akár a személyhez fűződő, akár a vagyoni jogok tekintetében.

Az I-II-III. rendű alperesek külön is vitatták a gazdagodásra vonatkozó, valamint a kártérítésre vonatkozó kereseti kérelmeket, azokat jogalapjában és összecszerúségében is.

A IV. rendű alperes kérte a kereset elutasítását, a keresetet jogalapjában és összecszerúségében is vitatta. Érdemi védekezésében arra hivatkozott, hogy az oktatás tekintetében akivel szerződéses jogviszonyban álltak, azon cégekkel elszámoltak, a felperessel soha, semmilyen szerződéses kapcsolatban nem álltak, és ebből eredően a felperes felé szerződés szerinti fizetési kötelezettségük sem áll fenn.

Ezt meghaladóan vitatták, hogy szerződésen kívüli fizetési kötelezettségük állna fenn a felperessel szemben.

A IV. rendű alperes vitatta, hogy megsértette volna a felperes szerzői joghoz kapcsolódó vagyoni, vagy személyhez fűződő jogát.

A felperes keresete kis részben alapos.

A Szerzői jogról szóló 1990. évi LXXVI. tv. (a továbbiakban Szjt). 1.§ (1) bekezdésében rögzíti, hogy ez a törvény védi az irodalmi, tudományos és műszaki alkotásokat.

Az Szjt. 3. § (3) bekezdése értelmében, a szerzői jogi védelem az alkotást a szerző szellemi tevékenységéből fakadó egyéni, eredeti jellege alapján illeti meg. A védelem nem függ mennyiségi, minőségi, esztétikai jellemzőktől vagy az alkotás színvonalára vonatkozó értékítélétől.

Az Szjt. 4.§ (1) alapján a szerzői jog azt illeti, aki a művet megalkotta (szerző).

Az Szjt. 5. § (1) bekezdése szerint, több szerző közös művére, ha annak részei nem használhatók fel önállóan, a szerzői jog együttesen és - kétség esetén - egyenlő arányban illeti meg a szerzőtársakat; a szerzői jog megsértése ellen azonban bármelyik szerzőtárs önállóan is

felléphet.

Az Szjt. 7. § (1) bekezdése szerint szerzői jogi védelemben részesül a gyűjtemény, ha tartalmának összeválogatása, elrendezése vagy szerkesztése egyéni, eredeti jellegű (gyűjteményes mű). A védelem a gyűjteményes művet megilleti akkor is, ha annak részei, tartalmi elemei nem részesülnek, illetve nem részesülhetnek szerzői jogi védelemben.

Az Szjt. 7. § (2) bekezdése értelmében, a gyűjteményes mű egészére a szerzői jog a szerkesztőt illeti, ez azonban nem érinti a gyűjteménybe felvett egyes művek szerzőinek és szomszédos jogi teljesítmények jogosultjainak önálló jogait.

Az Szjt. 7. § (3) bekezdése alapján, a gyűjteményes mű szerzői jogi védelme nem terjed ki a gyűjteményes mű tartalmi elemeire.

Az Szjt. 10. § (1) bekezdése szerint, a szerző határoz arról, hogy műve nyilvánosságra hozható-e.

Az Szjt. 12. § (1) bekezdése alapján a szerzőt megilleti a jog, hogy művén és a művére vonatkozó közleményen - a közlemény terjedelmétől és jellegétől függően - szerzőként feltüntessék. A szerzőt a mű részletének átvétele, idézése vagy ismertetése esetén is meg kell jelölni. A szerző a neve feltüntetéséhez való jogot a felhasználás jellegétől függően, ahhoz igazodó módon gyakorolhatja.

Az Szjt. 16. § (1) bekezdése szerint, a szerzői jogi védelem alapján a szerzőnek kizárólagos joga van a mű egészének vagy valamely azonosítható részének anyagi formában és nem anyagi formában történő bármilyen felhasználására és minden egyes felhasználás engedélyezésére. E törvény eltérő rendelkezése hiányában a felhasználásra engedély felhasználási szerződéssel szerezhető.

Az Szjt. 17. §-a értelmében, a mű felhasználásának minősül különösen:

- a) a többszörözés,
- b) a terjesztés,
- c) a nyilvános előadás,
- d) a nyilvánossághoz közvetítés sugárással vagy másként,
- e) a sugárzott műnek az eredetihez képest más szervezet közbeiktatásával a nyilvánossághoz történő továbbközvetítése,
- f) az átdolgozás,
- g) a kiállítás.

Az Szjt. 45. § (1) bekezdése értelmében, a felhasználási szerződést - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - írásba kell foglalni.

A Ptk. 217. § (1) bekezdése szerint, jogszabály a szerződésre meghatározott alakot szabhat. Az alakiság megsértésével kötött szerződés - ha jogszabály másként nem rendelkezik - semmis.

A Ptk. 237. § (2) bekezdése értelmében ha a szerződéskötés előtt fennállott helyzetet nem lehet visszaállítani, a bíróság a szerződést a határozathozatalig terjedő időre hatályossá nyilvánítja. Az érvénytelen szerződést érvényessé lehet nyilvánítani, ha az érvénytelenség oka - különösen uzsorás szerződés, a felek szolgáltatásainak feltűnő aránytalansága esetén az

aránytalan előny kiküszöbölésével - megszüntethető. Ezekben az esetekben rendelkezni kell az esetleg ellenszolgáltatás nélkül maradó szolgáltatás visszatérítéséről.

Az Szjt. 94. § (1) bekezdése értelmében, jogainak megsértése esetén a szerző a jogsértővel szemben - az eset körülményeihez képest - a következő polgári jogi igényeket támaszthatja:

- a) követelheti a jogsértés megtörténtének bírósági megállapítását;
- b) követelheti a jogsértés vagy az azzal közvetlenül fenyegető cselekmények abbahagyását és a jogsértő eltiltását a további jogsértéstől;
- c) követelheti, hogy a jogsértő - nyilatkozzal vagy más megfelelő módon - adjon elégtételt, és hogy szükség esetén a jogsértő részéről és költségén az elégtételnek megfelelő nyilvánosságot biztosítsanak;
- d) követelheti, hogy a jogsértő szolgáltatson adatot a jogsértéssel érintett dolgok vagy szolgáltatások előállításában, forgalmazásában, illetve teljesítésében résztvevőkről, a jogsértő felhasználásra kialakított üzleti kapcsolatokról;
- e) követelheti a jogsértéssel elért gazdagodás visszatérítését;
- f) követelheti a sérelmes helyzet megszüntetését, a jogsértést megelőző állapot helyreállítását, továbbá a kizárólag vagy elsősorban a jogsértéshez használt eszközök és anyagok, valamint a jogsértéssel előállított dolgok lefoglalását, meghatározott személynek történő átadását, kereskedelmi forgalomból való visszahívását, onnan való végleges kivonását, illetve megsemmisítését.

Az Szjt. 94. § (2) bekezdése szerint, a szerzői jog megsértése esetén a szerző a polgári jogi felelősség szabályai szerint kártérítést is követelhet.

Az Szjt. 94. § (4) bekezdése értelmében, a szerző az (1) bekezdés d) pontjában meghatározott igényt azzal a személlyel szemben is támaszthatja, aki

- a) kereskedelmi mértékben birtokolta a jogsértéssel érintett dolgokat;
- b) kereskedelmi mértékben vette igénybe a jogsértéssel érintett szolgáltatásokat;
- c) kereskedelmi mértékben nyújtott szolgáltatást a jogsértés elkövetéséhez;
- d) az a)-c) pontokban meghatározott személyek állítása szerint közreműködött a jogsértéssel érintett dolgok előállításában és terjesztésében, illetve a jogsértéssel érintett szolgáltatások nyújtásában.

Az Szjt. 94. § (5) bekezdése értelmében, a (4) bekezdés a)-c) pontjainak alkalmazásában a cselekmények kereskedelmi mértékűek, ha az érintett dolgok, illetve szolgáltatások jellegéből és mennyiségéből nyilvánvaló, hogy e cselekmények - közvetlenül vagy közvetetten - kereskedelmi vagy más gazdasági előny szerzését szolgálják. Az ellenkező bizonyításáig nem minősülnek kereskedelmi mértékűnek a fogyasztó által jóhiszeműen végzett cselekmények.

Az Szjt. 94. § (6) bekezdése alapján, az (1) bekezdés d) pontja és a (4) bekezdés alapján a jogsértő, illetve a (4) bekezdésben meghatározott személy különösen a következő adatok szolgáltatására kötelezhető:

- a) a jogsértéssel érintett dolgok, illetve szolgáltatások előállításában, forgalmazásában, illetve teljesítésében résztvevők, a jogsértéssel érintett dolgokat birtoklók, valamint a forgalmazásba bevonni kívánt vagy bevont nagy- és kiskereskedők neve és címe;
- b) a jogsértéssel érintett dolgok, illetve szolgáltatások előállított, forgalmazott, illetve igénybe vett, valamint megrendelt mennyisége, továbbá az azokért adott, illetve kapott ellenérték.

A Ptk. 339. § (1) bekezdése szerint aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentésül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

A Ptk. 355. § (4) bekezdése szerint, kártérítés címén a károkozó körülmény folytán a károsult vagyonaiban beállott értékcsökkenést és az elmaradt vagyoni előnyt, továbbá azt a kárpótlást vagy költséget kell megtéríteni, amely a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges.

A peres eljárásban elsősorban az volt eldöntendő kérdés, hogy a felperes és a II. rendű alperes által készített oktatási anyagból, mi minősül szerzői műnek.

A bíróság kirendelésére a ... Testület több esetben nyilatkozott, és a szakértői véleményekből egyértelműen megállapítható volt, hogy a ... és a ... egy szerzői műnek minősül, amelynek ez a két része egymástól érdemben el nem választható.

A ... Tréning az Szjt. 7. § (1) bekezdése értelmében gyűjteményes műnek minősül, ami azonban nem érinti a gyűjteményes mű egyes elemein fennálló szerzői jogok megítélését.

A ... Testület leszögezte, hogy azon elemek esetében, amelyek a II. rendű alperes és a felperes közös műveinek tekintendők, meg lehet állapítani, hogy azokban a hozzájárulások (különösen a kérdőív elkészítése) olyan módon kapcsolódtak össze, hogy ezek az elemek az Szjt. 5. § (1) bekezdése szerinti közös műnek minősülnek, vagyis ezek tekintetében a szerzői jog együttesen gyakorolható.

A bíróság elfogadta a ... Testület véleményét, amelyet a per második szakaszában már az alperesek sem vitáltak különösebben.

Ezt követően az alperesi védekezésre tekintettel, a bíróság azt kellett vizsgálnia, hogy jogszerűen történt-e a szerzői mű felhasználása vagy nem.

Abban a kérdésben a peres felek között nem volt vita, hogy az ... Kft. és a felperes között írásbeli felhasználási szerződés nem jött létre. Ennek megfelelően a Szerzői Jogi törvény 45. § (1) bekezdése alapján, figyelemmel a Ptk. 217. § (1) bekezdésére, érvényes felhasználói szerződésről nem lehetett beszélni.

Az alperesi védekezés azonban arra irányult, hogy az ... Kft. megrendelésére készítette a felperes és a II. rendű alperes az oktatási anyagot, és ezen oktatási anyag átadásra került az ... Kft. részére, amely kft. a szerződéses kötelezettségének megfelelően, azt továbbadta a ... részére.

Az alperesek hivatkoztak arra is, hogy a felperes teljes mértékben tisztában volt a szerződéses folyamat vonatkozásában, a megbeszéléseken, továbbá bemutató tréningen részt vett.

A bírósági gyakorlat szerint, amikor a művet a szerző a felhasználó érdekében alkotta meg és bocsátotta a felhasználó rendelkezésére, nem jogosulatlan felhasználásról van szó, hanem az alakítás megsértésével kötött semmis szerződésről.

Ekként a bírói gyakorlat szerint a megkezdett felhasználás nem jogsértő felhasználás, hanem arra tekintettel, hogy a megkezdett felhasználás miatt a szerződéskötés előtti állapot már nem állítható helyre, így a Ptk. 237. § (2) bekezdésében írt szabály alkalmazandó, azaz a bíróság a határozathozatalig terjedő időre a szerződést hatályossá nyilvánítja.

A felperes a hosszadalmas peres eljárás folyamán különböző nyilatkozatokat tett, ebben a körben.

A .... november 13. napján tartott első tárgyalási határnapon eljáró bíró kérdésére felperes azt

válaszolta, hogy a ...-program tekintetében a központi tematika kidolgozásáért valóban az ... Kft. fizetett, de felhasználói szerződést nem készített. Két munkanap kifizetésére került sor.

A .... január 13. napján tartott tárgyalási határnapon a felperes megerősítette a korábbi, személyes előadását és azt mondta, hogy a becsatolt számlában lévő 460.000,- forintból 230.000,- forint volt az a tétel, amelyet az ... Kft. részére az elmúlt tárgyalási jegyzőkönyv 9. oldalának közepén mondtak szerint fizetett. Ez nem a felhasználói szerződés ellentételezése, csupán a ráfordított munkanapok ellentételezése volt.

A felperes azonban már ezen a tárgyalási határnapon olyan nyilatkozatot is tett, hogy a 460.000,- forint átutalása ugyancsak megtörtént, ez két nap ... -féle tréningnap, és két nap olyan munka ellenértéke volt, amikor egyszer egyrészt ...on vett részt a tréning vezetőjével megbeszélésen, másrészt egy másik nap pedig azt megelőzően az ... Kft. központjában volt egy meeting.

A felperes .... február 07. napján érkezett 9. számú beadványában rögzítette, hogy nem felel meg a valóságnak az I. rendű alperesnek az az állítása, hogy a felperes a 3. számú mellékletet képező ... kidolgozásáért díjazást kapott volna.

A megismételt eljárásban a .... június 04. napján tartott tárgyalási határnapon a felperes azt a nyilatkozatot tette, hogy a 460.000,- forintot az általa tartott kétnapos tréningre, valamint a 1,5 órás bemutató tréningre, továbbá egy ...i megbeszélésre kapta a Bt.-jén keresztül. A felperes azt állította, hogy az ... Kft.-vel oktatói szerződést kötöttek, amely 100.000,- forintos oktatási naponkénti díjat tartalmazott. Ilyet kötött a felperes és a II. rendű alperes is. Ennek az oktatói szerződésnek felel meg a 460.000,- forintos kifizetés, ebből a négy nap díja 400.000,- forint, és 60.000,- forint a benzinköltség.

A felperes állítása szerint a számlát azért állította így ki, mert a II. rendű alperes azt mondta neki, hogy így állítsa ki.

A felperes .... január 27. napján érkezett 30. számú beadványában akként tartotta fenn és összegezte a felperesi állítást, hogy a felperes a ... számú számlán megjelölt 460.000,- forintot a felperes által megtartott 2,5 napi tréning ellenértékeként, továbbá két stratégiai megbeszélés ellenértékeként kapta.

Az I-II-III. rendű alperesek vitatták, hogy az ... Kft. a megbeszélésekre napidíjat fizetett volna. ... tanú sem tudott ilyen gyakorlatról.

A II. rendű alperes személyes előadásában határozottan állította, hogy az ... Kft. rendelte meg az oktatási anyag elkészítését, és annak az ellenértékét kifizette mind a felperes, mind a II. rendű alperes részére.

... a .... november 13. napján tartott első tárgyalási határnapon, mint az I. rendű alperes törvényes képviselője azt a személyes nyilatkozatot tette, hogy az ... Kft. megrendelte az oktatási anyag elkészítését a felperestől és a II. rendű alperestől, és ezért a felperes és a II. rendű alperes részére az ellenértéket kifizette az ... Kft. ..., mint az I. rendű alperes törvényes képviselője úgy nyilatkozott a tárgyalási határnapon, hogy a korábban és akkori is abban a tudatban volt, hogy ez az oktatási anyag a IV. rendű alperes tulajdonát képezi.

... a megismételt eljárásban, mint tanú fenntartotta ezen állítását és hivatkozott arra, hogy az ... Kft. a felperes részére a Bt.-jén keresztül megfizette az ellenértéket.

A bíróság a bizonyítékok mérlegelése körében értékelte az ... Kft. .... január 29. napjára kiállított bankbizonylatát, amelyből megállapította a bíróság, hogy az ... Kft. 460.000,- forintot utalt át a ... Bt. részére azzal a megjelöléssel, hogy ... 2 nap + 2 nap .... Ezen átutalás a felperes Bt.-jének a ... számú számlája alapján történt.

A felperes azt állította, hogy az volt a megállapodás az ... Kft.-vel, hogy az oktatási anyagnak a IV. rendű alperes részéről történő elfogadása után fognak tárgyalni a felhasználói szerződésről, és éppen ezért küldte ... a .... március 26. napjára datált felhasználói szerződést, amit a felperes nem írt alá, mert kevesellte az ellenértéket.

Az ... Kft. és a felperes között létrejött felhasználói szerződés szóbeli létrejötte tekintetében, az alperesi oldalnak volt bizonyítási kötelezettsége és terhe. Az alperesi oldal a bizonyítékok körében kérte mérlegelni azon tény is, hogy .... március 26. napja előtt a ...-val már létrejött a szerződés, megtörtént a bemutató tréning, elfogadásra került az oktatási anyag, és már ... decemberében elkezdődtek a tréningek, amelyen részt vett a felperes is. Az alperesek állítása szerint a felhasználói szerződés nem a IV. rendű alperesnél tartandó tréningekre vonatkozott, hanem az ... Kft. más projektjeire.

... tanú vallomásaiban azt állította, hogy számára sem volt teljesen világos, hogy ez a felhasználói szerződéstervezet erre a ...-programra, vagy másra vonatkozott. A tanúnak úgy tűnt, mintha általában szeretett volna felhasználói jogot szerezni az ... Kft.

A bíróság a csatolt felhasználói szerződéstervezetből megállapította, hogy abban nincs szó kifejezetten a IV. rendű alperesnél tartandó tréningekről, illetőleg az ebből a célból elkészült oktatási anyagról. A szerződés szövege általános jelleggel fogalmaz a jövőre nézve.

Összevetve az okirati bizonyítékokat, úgy mint a felhasználói szerződés tervezetének szövegét, valamint ... tanúvallomását ... tanúvallomásával, valamint a II. rendű alperes személyes előadásával, és az ... Kft. banki bizonylatával, a bíróság azt állapította meg, hogy a .... március 26. napjára keltezett felhasználói szerződés nem a IV. rendű alperesnél tartandó tréningekre, illetőleg azok oktatási anyagára vonatkozott, és az ... Kft., valamint a felperes és a II. rendű alperes részére szóban szerződés jött létre az oktatási anyag elkészítésére, amely alapján a felperes és a II. rendű alperes az oktatási anyagot elkészítették, azon a nevéket feltüntették és ezen anyagot az ... Kft. részére átadták.

Ezt támasztja alá az ... Kft. és a ... között létrejött szerződés is, amelyben öt tréningnap ellenértékéért vállalta az ... Kft. az oktatási anyag elkészítését.

Nem hagyható figyelmen kívül az a tény sem, hogy a már elfogadott tréninganyag alapján a felperes is tartott a IV. rendű alperesnél tréninget. Ebből pedig az következik, hogy a felperes tudatában volt az általa elkészített és átadott szerzői mű felhasználásának. Ekként a bírói gyakorlat szerint nem állapítható meg jogosulatlan felhasználás.

A bíróság a Pp. 237. § (2) bekezdése alapján a határozathozatalig hatályossá nyilvánította a szerződést, ahogy azt egyébként a felperes is indítványozta.

Nem vitásan a felperes nem tudta megjelölni, hogy melyik szerződésről van szó, amit az alperesi oldal kifogásolt.

A jogi problémát az okozza, hogy az ... Kft. .... június 19. napján jogutód nélkül megszűnt. Ekként a perben állása kizárt. A bíróság álláspontja szerint, ez a tény azonban nem sértheti az alperesek jogát, valamint a felperes jogát sem a szerződés hatályossá nyilvánítása körében.

Ennek megfelelően a bíróság a rendelkező részben megállapította, hogy az ... Kft., valamint a felperes és a II. rendű alperes között, a perbeli tréninganyag vonatkozásában felhasználói szerződés érvénytelen, azt a bíróság az ítélethozatalig terjedő időre hatályossá nyilvánította azért, mert a szerzői művet a szerzők kifejezetten a felhasználó ... Kft. érdekében alkották meg az átadott öt kulcsüzenet alapján, és bocsátották a felhasználó részére.

Ezt meghaladóan az ... Kft., mint felhasználó a felperes és a II. rendű alperes részére a jogdíjat megfizette. Ennek megfelelően a hatályossá nyilvánítás körében nem volt szükséges

rendelkezni az esetleges ellenszolgáltatás nélkül maradó szolgáltatás visszatérítéséről. Lényegében a hatályossá nyilvánítás egy megállapítás az ítéletben, amely azonban lényegesen befolyásolja a felperes és az alperesek jogait, kötelezettségeit.

Tekintettel arra, hogy a fentiek alapján jogosulatlan felhasználásról nem lehet szó, így a felperesnek az Szjt. 94. § (1) bekezdés d) pontjához kapcsolódó bizonyítási indítvány sem bír relevanciával.

A bíróság ezt meghaladóan hangsúlyozza, hogy azért utasította el a felperes idevonatkozó bizonyítási indítványát, mert az adatszolgáltatásra vonatkozó kötelezést a bíróság nem perbeli bizonyítási eszköznek tekinti. A bíróság álláspontja szerint, az Szjt. 94. § (1) bekezdés d) pontjában rögzített objektív szankció csak és akkor alkalmazandó, ha és amennyiben a IV. rendű alperes részéről, vagy más alperes részéről a jogsértés megállapítható.

A 94. § (1) bekezdése úgy kezdődik, hogy „jogainak megsértése esetén a szerző a jogsértővel szemben különböző polgári jogi igényeket támaszthat.” A d) pontban is kifejezésre kerül az, hogy a bíróságtól a szerző követelheti, hogy „a jogsértő szolgáltatson adatot a jogsértéssel érintett dolgok, vagy szolgáltatások előállításában, forgalmazásában, illetve teljesítésében résztvevőkről, a jogsértő felhasználásra kialakított üzleti kapcsolatokról.”

A bíróság továbbra is fenntartja azon álláspontját, hogy ez az objektív szankció akkor alkalmazható, ha a jogsértés már megállapításra került. Amennyiben e nélkül köteleznék a bíróság az alpereseket az adatszolgáltatásra, úgy a bíróság prejudikálna és úgy tekintenék, hogy az alperesek jogsértést követtek el. Ebben a körben nem elégséges a valószínűsítés, kifejezetten bizonyítani kell a jogsértés tényét, és akkor alkalmazható ezen szankció. Ez megfelel a logikai értelmezésnek, hiszen amennyiben a bíróság a peres eljárásban a jogsértés megállapítása előtt szankciót alkalmazna az alperessel szemben, és később nem lehetne megállapítani a jogsértést, akkor az alperesnél olyan sérelem keletkezhetne, amit később csak kártérítéssel lehetne kiküszöbölni.

Az a körülmény, hogy a felperes nincs birtokában az adott információknak, nem jelenti azt, hogy a jogsértés megállapítása nélkül szankciót lehetne alkalmazni az alperesekkel szemben. Ez a helyzet nem lehetetleníti el a felperes helyzetét, mert a felperes adott esetben indítványozhatja, ahogy a jelen perben indítványozta is, rész-, illetőleg közbenső ítélet meghozatalát a jogsértés megállapítása körében.

A névfeltüntetés körében a felperes a keresetleveléhez csatolta az oktatási anyagot, amelyen szerepelt a felperes és a II. rendű alperes neve is.

Ezen tény, hogy eredetileg a felperes és a II. rendű alperes neve szerepelt a szerzői művön, ... tanú is beismerte. Továbbá az sem volt vitás, hogy a felperes és a II. rendű alperes neve az oktatási anyagról lekerült, és így került felhasználásra az oktatási anyag. Ebben a körben ... részletes tanúvallomást tett, továbbá ... tanú vallomásában is megerősítette azon tény, hogy az oktatás folyamán olyan anyag került felhasználásra, ahol a szerzők nem kerültek feltüntetésre.

A Szerzői Jogi törvény 17. §-ában rögzítettek szerint, a mű felhasználásának minősül a többszörözés, terjesztés és nyilvános előadás is.

Tekintettel arra, hogy az I. rendű alperes által szervezett, és különböző alvállalkozók útján teljesített tréningek tekintetében a szerzői mű többszörözésre és nyilvánosságra került, így az I. rendű alperes felhasználása bizonyított, továbbá ... tanúvallomás és a szerződések alapján megállapítható volt, hogy a IV. rendű alperes is sokszorosította az anyagot. Így a IV. rendű alperes felhasználása is bizonyított.

A III. rendű alperes pedig alvállalkozóként a II. rendű alperes útján tréninget tartott, azaz nyilvános előadást tartott. Ekként a III. rendű alperes felhasználása is bizonyított.

A II. rendű alperes tekintetében a felhasználást a felperes nem bizonyította, nem bizonyította,

hogy a II. rendű alperes volt, aki a felperes nevét eltávolította a szerzői műről. A II. rendű alperes, mint a III. rendű alperes munkavállalója járt el, idevonatkozóan csatolta a munkaszerződését is.

Ennek megfelelően a név feltüntetése körében a II. rendű alperes jogsértő magatartását a bíróság nem tudta megállapítani.

Az elsőfokú bíróság tudomásul vette a ...i Ítélet tábla .... számú végzésében kifejtett jogi álláspontot, mely szerint az Szjt. 12. § (1) bekezdéséből az következik, hogy nem a név eltávolítása jelenti a jogsértést, hanem a szerző neve nélküli felhasználás. Ez a felhasználás az I., III-IV. rendű alperesek körében bizonyítást nyert.

A fentiekre tekintettel a bíróság az I., III. és IV. rendű alpereseket a további jogsértéstől eltiltotta, és kötelezte az I., III. és IV. rendű alpereseket, hogy saját költségükön, a megfelelő körben adjanak elégtételt.

A bíróság felhívására a felperes módosította a kereseti kérelmét, és a ... folyóiratban kérte az elégtételadást. Figyelemmel arra, hogy a jogsértés ténye megállapítható volt, a névviseles tekintetében, ezért a bíróság elégtételadásra kötelezte az I., III. és IV. rendű alpereseket.

A bíróság álláspontja szerint ennek az elégtételadásnak szakmai körben kell megtörténnie, ezért fogadta el a bíróság a felperes által megjelölt ... folyóiratot.

Tekintettel arra, hogy nem volt jogosulatlan felhasználás, ezért a bíróság az I. rendű alperessel szemben előterjesztett 4.000.000,- forint gazdagodás, valamint a III. rendű alperessel szemben előterjesztett 500.000,- forint gazdagodás megfizetésére irányuló kereseti kérelmet elutasította.

A felperes a szerzői mű ellenértékét megkapta, a műre felhasználást engedélyezett, s ebből eredően a felhasználás körében az I. és III. rendű alpereseknél sem gazdagodásról, sem elmaradt szerzői jogdíjról nem lehetett szó.

A felperes kérte, hogy a bíróság egyetemlegesen kötelezze az I-II-III. és IV. rendű alpereseket 3.000.000,- forint megfizetésére, a felperes névfeltüntetéshez való jogának megsértése miatt.

Tekintettel arra, hogy a II. rendű alperes tekintetében a bíróság nem állapította meg a jogsértés jogalapját, ezért ebben a körben a II. rendű alperes vonatkozásában a kereset jogalapjában sem alapos.

Az I., III. és IV. rendű alperesek tekintetében a névfeltüntetéshez való jog megsértése körében, a jogsértést a bíróság megállapította. A felperes 3.000.000,- forint nem vagyoni kár megtérítését kérte az alperesektől.

A bíróság felhívta a felperest, hogy a kártérítési igény tekintetében a kár tényét, összecszerúságát bizonyítsa, figyelemmel az alperesi vitásra.

A felperesi álláspont ebben a körben az volt, hogy a személyhez fűződő jogok megsértése miatt igényelt nem vagyoni kártérítés megállapítása során a sérelmet szenvedett fél, nem köteles tételesen bizonyítani a nem vagyoni kára összegét. A nem vagyoni kárpótlás összegét az elkövetett jogsértés súlya, és annak következtében kialakult helyzet szabja meg.

A bíróság nem vonja kétségbe a kialakult joggyakorlatot, amely szerint külön, tételesen nem kell és nem is lehet bizonyítani a nem vagyoni kár összecszerúságát. Azonban a bíróság álláspontja szerint, a felperesnek éppen a kárpótlás összegét megalapozó, az elkövetett jogsértés súlya miatt és annak következtében kialakult helyzetet kellett volna bizonyítania, amelyből a bíróság megállapíthatta volna a nem vagyoni kár tényét és összecszerúságát.

Ezen bizonyítási kötelezettségének a felperes nem tett eleget, ezért a bizonyíthatlanság miatt a bíróság az idevonatkozó kereseti kérelmét elutasította.

A fentiek alapján a bíróság a rendelkező részben írtak szerint határozott.

A bíróság a Pp. 81. § (1) bekezdése szerint a túlnyomó részben elvesztés felperest marasztalta a feljegyzett eljárási illeték megfizetésére, ebben a körben a bíróság 7.500.000,- forint pertárgyértéket állapított meg. Idevonatkozóan 450.000,- forint eljárási illeték került volna feljegyzésre, azonban a felperes a keresetlevelén 150.000,- forint eljárási illetéket lerótt. Az I-II-III. rendű alperes jogi képviselője alanyi áfa-mentes körbe tartozik, és így a 7.500.000,- forint összegű pertárgyértékhez kapcsolódóan a bíróság 375.000,- forint ügyvédi munkadíjat állapított meg, amelyhez a bíróság hozzáadta a másodfokú 270.000,- forintos, korábbi perköltséget.

Ekként az I-II-III. rendű alperesi jogi képviselő munkadíját a bíróság 645.000,- forint nettó összegben állapította meg.

A 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja szerint, a bíróság a IV. rendű alperes jogi képviselőjének munkadíját az előterjesztett 3.000.000,- forintos kártérítési pertárgyértékhez igazodóan állapította meg.

Budapest, 2011. év június hó 06. napján

. Gajdos István s.k.
bíró

II.

Fővárosi Ítéltábla
8.Pf.21.671/2011/4.

A Fővárosi Ítéltábla a Kőrösi és Kardos Ügyvédi Iroda (..., ügyintéző: Dr. Kőrösi János ügyvéd) által képviselt Dr. felperes neve(felperes címe) felperesnek a Dr. Törköly Éva ügyvéd (...) által képviselt I.rendű alperes neve (I.rendű alperes címe) I. rendű, II.rendű alperes neve (II.rendű alperes címe) II. rendű, III.rendű alperes neve (II.rendű alperes címe) III. rendű alperesek és a Dr. Czudar Sándor ügyvéd (...) által képviselt IV.rendű alperes neve (...) IV. rendű alperes ellen szerzői jogsértés megállapítása iránt indított perében a Pest Megyei Bíróság 2011. június 6. napján kelt, 23.P.24.839/2006/46. számú ítélete ellen a IV. rendű alperes 47. és a felperes 48. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését részben megváltoztatja és kötelezi az I., a III. és a IV. rendű alpereseket, hogy 15 napon belül személyenként fizessenek meg a felperesnek 200 000 (Kettőszázezer) forintot, az elégtétel adására vonatkozó rendelkezést akként pontosítja, hogy a közzétételre az I., III. és IV. rendű alperesek egy alkalommal együttesen kötelesek, a felhasználói szerződés érvénytelenségét megállapító és hatályossá nyilvánító rendelkezést mellőzi. Az elsőfokú perköltség összegéről akként rendelkezik, hogy a felperes 15 napon belül köteles megfizetni az I. rendű alperesnek 290 000 (Kettőszázkilencvenezer), a II. rendű alperesnek 130 000 (Százharmincezer), a III. rendű alperesnek 140 000 (Száznegyvenezer), a IV. rendű alperesnek 40 000 (Negyvenezer) forintot. Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 100 000 (Százezer), a II. rendű alperesnek 20 000 (Húszezer), a III. rendű alperesnek 25 000 (Huszonötezer) és a IV. rendű alperesnek 20 000 (Húszezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság - megismételt eljárásban hozott - ítéletével megállapította, hogy az I., III. és IV. rendű alperesek a felperes és a II. rendű alperes által, a IV. rendű alperesnél történő munkavállalói tréningek tartására készített tréninganyag felhasználásával megsértették a felperesnek a neve feltüntetéséhez fűződő szerzői jogát. Ezért a további jogsértéstől eltiltotta az alpereseket és a H... Sz... című folyóiratban meghatározott tartalmú közlemény 60 napon belüli, saját költségen való közzétételére kötelezte őket.

Továbbá megállapította, hogy az I... H... Kft., valamint a felperes és a II. rendű alperes között a perbeli tréninganyag vonatkozásában kötött felhasználói szerződés érvénytelen és azt az ítélelhozatalig terjedő időre hatályossá nyilvánította. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Az eljárási illeték, továbbá a perköltség megfizetésére a felperest kötelezte.

A megállapított tényállás lényege szerint a IV. rendű alperes megbízta a F... C... angol céget

(a továbbiakban: F...), hogy 2000. év első felében a felsővezetők részére tartson csapat-építő tréningeket és meghatározta azt az öt kulcsüzenetet, amelynek szerepelnie kell a tréning anyagában. Ehhez a tréner Angliából érkeztek. Később, 2000. májusában felmerült, hogy alacsonyabb szinten is szükség van csapat-építő tréningek tartására, magyar nyelven. Ehhez a F... alvállalkozóként az I... H... Kft-ét (a továbbiakban: I...) kereste meg. Az I... a magyar nyelvű oktatási anyag elkészítéséért öt tréningnapnak megfelelő díjban állapodott meg a F...-kel. Az I... a felperest és a II. rendű alperest bízta meg a tréningek alapjául szolgáló Tematika, illetőleg a résztvevők számára átadandó, gyakorlatokat tartalmazó, ún. Emlékeztető kidolgozásával a 2000. szeptemberben átadott 5 kulcsüzenet alapján, 2-2 tréning napi díjat ajánlva, és ők az oktatási anyagot közösen elkészítették a nevük feltüntetésével.

A II. rendű alperes megküldte az Intea-nak az elkészített oktatási anyagot, onnan az a F...-hoz, majd a IV. rendű alpereshez került, annak alapján kezdődött meg és folyt a IV. r. alperesnél a munkavállalók oktatása. Ebben trénerként 2000. december 18. és 19. napján két ízben részt vett a felperes, akinek a Bt-je által kiállított számlát 2001. januárjában az I... befogadta és 460.000 forintot átutalt a felperesnek 2 nap fejlesztés és 2 nap oktatás fejében, emellett a II. r. alperesnek is megfizette a 2 napi fejlesztési díjat. A felperes a IV. rendű alperesnél több tréninget nem tartott. Utóbb az I... felhasználási szerződés-tervezetet küldött 2001. március 26-i keltezéssel a felperesnek, amely nem került aláírásra.

Rögzítette a tényállás, hogy a IV. rendű alperesnél a tréningek megtartását mikor, mely cégek, milyen alvállalkozók igénybevételével, milyen szerződések alapján folytatták. Kitért arra is, hogy végelszámolás, majd ezt követő felszámolás után az I... 2007. június 19. napján jogutód nélkül megszűnt. Megállapította végül az elsőfokú ítélet, hogy a IV. rendű alperesnél az oktatás mindvégig a felperes és a II. r. alperes által kidolgozott Tematika és Emlékeztető alapján történt.

A felperes keresetében valamennyi alperessel szemben a szerzői vagyoni illetve személyiségi jogai megsértésének megállapítását kérte, a műve jogosulatlan, ellenérték nélküli felhasználása, illetve a névfeltüntetés elmaradása miatt, ezen túl a jogsértések abbahagyására és eltiltásra kérte az alpereseket kötelezni, továbbá elégtétel adására is igényt tartott a H... P... Sz...ben az általa megfogalmazott közlemény közzétételével. Vagyoni igényt is támasztott, így az I. rendű alperest 4 000 000 forint, a III. rendű alperest 500 000 forint szerzői jogdíj megfizetésére kérte kötelezni. A IV. rendű alperessel szemben ugyancsak élt vagyoni követeléssel, azzal, hogy e körben először a jogsértéssel kapcsolatos adatok szolgáltatására kérte őt felhívni, mert csak ezt követően kerül a felperes abba a helyzetbe, hogy az elért gazdagodás körében az összecszerűséget megjelölje. Ennek elmaradása esetére követelését a IV. rendű alperessel szemben vagylagosan 18 000 000 forintban jelölte meg jogalap nélküli gazdagodás, vagy a szerződés hatályossá nyilvánítása esetén szerzői jogdíj megfizetése címén. Emellett valamennyi alperessel szemben igényt tartott a név feltüntetéséhez való jogának megsértése miatt összesen 3 000 000 forint nem vagyoni kár egyetemleges megfizetésére.

Az I-IV. rendű alperesek a kereset elutasítását kérték, egyaránt vitatva annak jogalapját és összecszerűségét is.

Az elsőfokú bíróság - ismertette a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: Szt.) irányadó rendelkezéseit - elsődlegesen azt vizsgálta, hogy a Tematika és az Emlékeztető megjelölésű anyagok szerzői műnek tekinthetők-e. A Szerzői Jogi Szakértői Testület (SZJSZT) szakvéleménye alapján megállapította, hogy

azok egymástól el nem választható, egy szerzői műnek minősülnek, amely az Szjt. 7. § (1) bekezdése szerinti gyűjteményes mű, és ekként a felperes és a II. rendű alperes közös műve az Szjt. 5. § (1) szerint.

Ezt követően vizsgálta, hogy a mű felhasználása az alperesek részéről jogszerűen történt-e. Rögzítette, hogy írásbeli szerződés nem készült, de a bizonyítékok mérlegelése alapján arra jutott, hogy a felperes, a II. rendű alperes és az I... között szóbeli szerződés jött létre az oktatási anyag elkészítésére a IV. rendű alperesnél történő felhasználás érdekében, a mű elkészült és átadásra került 2-2 napi díj fejében. Mivel írásbeli szerződés nem jött létre, ezért a Ptk. 237. §-ának (2) bekezdésében írt szabály alkalmazásával a szerződés érvénytelenségét állapította meg, de azt hatályossá nyilvánította a határozathozatalig, ugyanakkor úgy ítélte meg, hogy nem szükséges rendelkezni szolgáltatás nélkül maradó ellenszolgáltatásról, mivel a jogdíjat az I... már megfizette.

Nem volt tehát jogellenes felhasználás, ennek folytán az elsőfokú bíróság a szerzői vagyoni jogok sérelmét nem állapította meg, és az ehhez kapcsolódó további jogkövetkezményre irányuló keresetet, ide értve a felperes vagyoni igényét is, elutasította.

A névjogi sérelem kapcsán, mivel nem volt vitatott, hogy eredetileg az oktatási anyagon szerepelt a szerzők neve, de azt a tréningek során később név nélkül használták fel, ezért az I, III. és IV. rendű alperesek tekintetében a jogsértést az Szjt. 12. §-ára hivatkozva megállapította, azonban a II. rendű alperes vonatkozásában elutasította, mivel ő munkavállalóként járt el. Emellett az I., III. és IV. rendű alpereseket a jövőre nézve eltiltotta a jogsértéstől és elégtétel adásra is kötelezte őket, mégpedig akként, hogy annak szakmai körben kell megtörténnie, ennek pedig megfelelő fórumának találta a H... P... Sz... című folyóiratot. Nem látta megítélhetőnek azonban a felperes által kért nem vagyoni kárt. E körben kifejtette, hogy a felperes felhívás ellenére sem bizonyította a kár tényét és összecszerúságát. Indokolása szerint, noha tételesen nem kell és nem is lehet bizonyítani a nem vagyoni kár összecszerúságát, azonban a felperesnek a kialakult helyzetet kellett volna bizonyítania, amelyből a bíróság megállapíthatta volna a nem vagyoni kár tényét és összecszerúságát.

Végül túlnyomó részben a felperest tekintve pervesztesnek az elsőfokú bíróság a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alkalmazásával rendelkezett a perköltség viseléséről a felperest kötelezve annak megfizetésére.

Az ítélet ellen a felperes és a IV. r. alperes fellebbezett.

A felperes módosított fellebbezésében elsődlegesen az ítélet részbeni megváltoztatásával a keresete szerinti döntés meghozatalát kérte, másodlagosan a határozat hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a bizonyítás kiegészítésére kötelezését indítványozta.

Kifejtette, miszerint az elsőfokú ítélet megalapozatlan, mivel az eljárás hosszú tartama ellenére nem tárta fel a tényállást, ezen belül a mű tényleges felhasználásának mértékét és értékét.

Jogilag is hibás, mert egy olyan társaság esetében nyilvánította hatályossá a szerződést, amely már 2007. júniusában megszűnt, tehát ettől kezdve jogképeséggel nem rendelkezik. Minthogy a felperes felhasználási szerződést senkivel nem kötött, ezért valamennyi felhasználási szerződés érvénytelenségének a megállapítását és az ítélethozatalig terjedő hatályossá nyilvánítását kérte. Megjegyezte, miszerint még abban az esetben is, ha az I...

megszerezte volna a felhasználási jogot annak továbbértékesítésére nem volt jogosult, ennek folytán a további felhasználóknak a felperessel szerződniek kellett volna, ami azonban nem történt meg. Hozzátette a IV. rendű alperes csupán állította, de nem bizonyította, hogy a tréningek ellenértékét mikor, kinek, milyen összegben és jogcímen fizette meg.

További álláspontja szerint az elsőfokú bíróság téves mérlegelés eredményeként jutott arra a következtetésre, hogy a felperes a szerzői mű ellenértékét megkapta, illetve, hogy a mű felhasználását engedélyezte és indítványozta a bizonyítékok felülmérlegelését. Hivatkozott különösen az I... átutalását igazoló bankbizonylatra írt megjegyzésre, ami eltért a felperesi betéti társaság által kiállított számlán szereplő fizetés jogcímtől, és kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság ennek nem tulajdonított jelentőséget. De annak elfogadása, hogy az összegből 230 000 forintot az I... fejlesztés címén utalt át, sem jelentené a felhasználás engedélyezését, illetve helyettesítené a szerződés megkötését.

Megjegyezte, hogy a szerzői jogi gyakorlatban a felek a fejlesztés elfogadását követően szoktak felhasználási szerződést kötni, illetve a felhasználási szerződésbe foglalják bele a fejlesztés ellenértékének a meghatározását is. Az adott esetben a felek felhasználási szerződést nem kötöttek és a fejlesztésre vonatkozóan sem állapodtak meg, de logikailag is hibás az elsőfokú bíróság érvelése, ugyanis amennyiben az I... 2001. január 29-én megvásárolta volna a művet és annak ellenértékét átutalta, akkor miért tett 2001. március 26-án a felhasználásra vonatkozóan szerződési javaslatot. Ezt a logikai ellentmondást az ítélet nem oldotta fel.

Sérelmezte továbbá, hogy teljes mértékben figyelmen kívül maradt az eseti szakértői bizottság szakvéleménye is, amely szerint a gyakorlatban a szerzőt 30-40 % mértékű szerzői jogdíj illeti meg. A korábbi IV. rendű alperes 2005. június 7-i beadványa alapján 2001. és 2004. júniusa között mintegy 90 millió forint értékben történt felhasználás, ennek az összegnek az átutalt 230 000 forint csupán a 0,002 %-a, tehát nyilvánvalóan nem lehet a mű megvásárlásának ellenértéke.

Fenntartotta, hogy az elsőfokú bíróság ítélete ellentétes az Szjt. 94. §-ának alkalmazása során kialakított joggyakorlattal is, mivel az adatszolgáltatást kizárólag a jogsértés esetére találta alkalmazhatónak és megállapított jogsértés hiányában nem kötelezte a IV. rendű alperest a kért adatok szolgáltatására, ennek következtében a tényállás sem került megfelelően felderítésre. Ezzel a felperest elzárta a bizonyítás lehetőségétől és attól, hogy igényét a IV. rendű alperessel szemben meg tudja jelölni, egyben az ítéletablai állásponttal is szembehelyezkedett és nem hozott közbenső ítéletet a felperes indítványa ellenére sem és ennek indokát sem adta.

Végül támadta az elsőfokú ítéletet azért is, mert bár megállapította, hogy az alperesek éveken keresztül megsértették a névfeltüntetéshez való jogát, az ebből eredő kárigényt bizonyítatlansága miatt elutasította. Figyelmen kívül maradt, hogy jelentős megbízásoktól esett el, műve felhasználására referenciaként hivatkozni nem tud, amelyet külön bizonyítani nem is kellett volna.

A IV. rendű alperes fellebbezése az ítélet részbeni megváltoztatásával a kereset teljes elutasítására irányult.

Az I., II. és III. rendű alperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozták. Fenntartották az elsőfokú eljárásban kifejtett jogi érveiket. Továbbra is hangsúlyozták, hogy a felperes nem tudta bizonyítani a jogellenes magatartás, a gazdagodás és a károkozás tényét és összegaszerúségét sem. Megismételték, miszerint a felperes és a II. rendű alperes az oktatási anyagot díjazás ellenében, megrendelés alapján, egy

konkrét felhasználónál történő tréning tartása céljából készítették, az elkészült anyagot azzal adták át, hogy azt tréning céljára korlátozás nélkül felhasználják. Az alkotók a szerzői mű ellenértékét megkapták, az átadással és az ellenérték átvételével a műre felhasználást engedélyeztek. Kiemelték, hogy a felperes a megrendelés időpontjától kezdődően tisztában volt azzal, hogy a tréninganyag a felhasználó érdekében készült és a felperes az elfogadott tréninganyag alapján maga is tartott tréninget.

A másodfokú bíróság a döntés fellebbezéssel nem támadott részét - az I. és III. rendű alperesek tekintetében a jogsértés megállapítását és a jogkövetkezmények alkalmazását - nem érintette, ebben a körben az elsőfokú ítélet jogerőre emelkedett.

A felperes fellebbezése kis részben alapos, a IV. rendű alperes fellebbezése nem alapos.

Az elsőfokú bíróság kimerítő és helyes tényállást állapított meg, az abból levont következtetéseivel, döntésével és nagyobb részben annak indokaival is egyetértett a másodfokú bíróság.

Elsődlegesen azt kell hangsúlyozni, hogy az elsőfokú bíróság helyesen az Szjt. alapján bírálta el a jogvitát, mivel a megismételt eljárásban született szakvélemény alapján azt állapította meg, hogy a perbeli team-építő tréning Emlékeztető és Tematika egységes mű, és az Szjt. 7. §-ának (1) bekezdése szerinti gyűjteményes műnek minősül, mert elrendezése, szerkesztése egyéni, eredeti jelleget mutat. Részai pedig részben más szerzőktől származnak, részben nem állnak szerzői védelem alatt, részben csak a felperes, illetve csak a II. rendű alperes alkotásai és vannak olyan közös részek, amelyek tekintetében a szerzői jog együttesen gyakorolható, az összekapcsolódásuk miatt. A felperes már nem érvelt a megismételt eljárásban és a fellebbezésében sem a gyűjteményes mű egyes elemein fennálló kizárólagos jogaival. Nem vitatta már, hogy a perbeli gyűjteményes mű a II. rendű alperessel közös műve, amelyre a szerzői jog együttesen, egyenlő arányban illeti meg őket. A fellebbviteli bíróság rámutat, hogy a többszerzős gyűjteményes műre is megfelelően alkalmazható az Szjt. 5. §-a, miszerint a szerzői jog együttesen illeti meg a szerzőket és bármelyik szerzőtárs önállóan felléphet a közös mű egészére vonatkozó jogsérelem miatt. Így a személyhez fűződő jogának sérelme alapján önállóan is felléphetett a felperes, mivel a névjog önállóan gyakorolható, ugyanakkor a másik szerzőtárs joga megmaradhat az anonimitáshoz.

Ennek előrebocsátása után az elsőfokú bíróság érdemi döntését a névjogi jogsértés megállapítása körében a másodfokú bíróság helyesnek találta. Helytállóan állapította meg a nem vitás tények alapján, hogy a perbeli mű felhasználásra került, ennek során a felperes nevét nem tüntették fel, ezzel a személyhez fűződő szerzői joga sérült az Szjt. 12. §-a szerint. Ezért alaptalan a IV. rendű alperesi fellebbezés, hiszen elsősorban ő a felhasználója a szerzői műnek, mivel nála, az ő alkalmazottjai részére történik a Tematika alapján az oktatás, ő adja át a résztvevőknek és a trénereknek is az anyagot, így a név, a szerzőség feltüntetésének hiánya miatt alappal lépett fel vele szemben is a felperes.

Alaptalan a felperes fellebbezése is e részben a II. rendű alperest érintően. A másodfokú bíróság osztotta az elsőfokú bíróság azon álláspontját, hogy a II. rendű alperes a felhasználás során a III. rendű alperes munkavállalójaként járt el, ezért közvetlenül a névjogi sérelemért nem felel.

A nem vagyoni kárigény tekintetében azonban a fellebbviteli bíróság a határozat megváltoztatására látott okot, ezért e körben részben eredményes a felperesi fellebbezés. Az elsőfokú ítélet a személyhez fűződő jogsértésre figyelemmel nem vagyoni kártérítésre nem

kötelezte az alpereseket, holott ennek az Szjt. 94. § (2) bekezdése és a Ptk. 339. § (1) bekezdése, valamint a Ptk. 355. §-ának (1) és (4) bekezdései alapján helye lett volna. A másodfokú bíróság annyiban egyetértett az ítélettel, hogy a nem vagyoni kártérítés kapcsán a felperesnek kell bizonyítania, miszerint őt hátrány érte a jogellenes alperesi magatartással okozati összefüggésben. A felperes az eljárás során előadta, hogy a név feltüntetés elmaradása számára hátrányos, referenciaként nem tudja feltüntetni, de ezzel kapcsolatban a felperesi nyilatkozaton kívül további bizonyítás nem történt.

A Legfelsőbb Bíróság azonban már több eseti döntésében rámutatott, miszerint a Pp. 163. §-ának (3) bekezdése alapján a jogsértés jellegéből és körülményeiből következően a bíróság azt a tényt, hogy a személyhez fűződő jog megsértése miatt a sérelmet szenvedett személyt érte olyan nem vagyoni hátrány, amely a nem vagyoni kárpótlás iránti keresetet megalapozza, további bizonyítás nélkül, köztudomású tényként valónak fogadhatja el. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a felperes előadását a hátrány tényleges bizonyítása nélkül is, köztudomású tényként el lehetett fogadni. Köztudottnak vehető az a hátrány, hogy a névfeltüntetés elmaradása miatt a szerző nem tudja elérni a szakmailag kedvező megítélését. Ezt meghaladóan azonban a felperes további konkrét hátrányt nem jelölt meg, más olyan hátrányos szakmai vagy élethelyzetre nem hivatkozott, ami okozati összefüggésben állt volna a jogsértéssel. Erre figyelemmel - tehát csak a köztudomású hátrány alapján - a másodfokú bíróság az I., III. és IV. rendű alperesek megállapított jogsértésére tekintettel fejenként 200 000-200 000 forint nem vagyoni kártérítési összeget talált megfelelőnek az összegszerűség körében kialakult bírói gyakorlatra is figyelemmel. A kért 3 millió forint eltúlzott, az egyetemlegesség pedig azért nem indokolt, mert bár azonos módon történő és egymással összekapcsolódó, de mégis önálló felhasználások folytak az alperesi részről.

Ezt meghaladóan azonban a felperesi fellebbezés nem volt alapos. Helytállóan utasította el az elsőfokú bíróság a felhasználási engedély hiánya miatt állított szerzői vagyoni jogsértés megállapítása iránti keresetet is, de indokaival a másodfokú bíróság csak részben értett egyet az alábbiak szerint.

Nem volt vitás, hogy az Szjt. 16. §-ának (1) bekezdése és 45. §-ának (1) bekezdése értelmében a szerző kizárólagos joga a felhasználás engedélyezése és az csak írásbeli felhasználási szerződéssel szerezhető. Kétségtelen, hogy a felperes felhasználási szerződést írásban nem kötött senkivel.

Hangsúlyozni kell azonban, hogy a felperes a teljes perbeli mű felhasználását sérelmezte, amelyre, mint gyűjteményes műre a felperest és a II. rendű alperest társ-szerkesztőként együttesen illeti meg a szerzői jog, a „kétség esetén egyenlő arány” szabályát (Szjt. 5. § (1) bekezdés) alkalmazva. A közös mű egésze tekintetében a szerzők a felhasználásról is csak együtt rendelkezhetnek.

A helyesen megállapított tényállás szerint ez így is történt. A felperes és a II. rendű alperes az I...val kötött szóbeli megállapodás alapján elkészítették a perbeli gyűjteményes művet a IV. rendű alperesre specializáltan, a nála dolgozók részére megtartandó tréningek során történő felhasználáshoz. Majd azt közös akarattal átadták a közvetlen megbízójuk, az I... útján a IV. rendű alperesnek. A szerzők átvették érte a megállapodott díjat, az átadott mű pedig 2000-2004. között mindvégig azonos módon a IV. rendű alperesnél került felhasználásra a tréningek tartása során. Ebben részt vettek az I. és III. rendű alperesek trénerai és a felhasználást a II. rendű alperes sosem, a felperes pedig csak azt követően kifogásolta, hogy 2001-től tréningek tartására őt már nem kérték fel.

A felhasználási jog átengedése és az átengedett felhasználási jog terjedelme egyértelmű a felek ráutaló magatartása alapján. A műnek a IV. rendű alperesnél team-építő tréningek során való felhasználásához adták a felhasználási engedélyt a szerzők, és a ráutaló magatartással adott engedély alapján használta fel a IV. rendű alperes - illetve rajta keresztül az oktatásban résztvevő I. és III. rendű alperesek - a művet, amelyért a szerzők az alvállalkozóként eljáró I...tól a díjat megkapták. Ez a ráutaló magatartás felhasználási szerződési akarat kifejezésére alkalmas, tehát a felhasználási szerződés ráutaló magatartással létrejött a felperes és a II. rendű alperes, mint szerzőtársak közös művének a IV. rendű alperesnél történő tréning tartása során való felhasználására. Az így létrejött felhasználási szerződés azonban az írásbeliség hiánya miatt érvénytelen, és mivel vita keletkezett a felek között, ezért az elsőfokú bíróság helyesen alkalmazta a Ptk. 237. § (2) bekezdése alapján a hatályossá nyilvánítás és az elszámolás következményét. Egyetértett a fellebbviteli tanács azzal is, hogy az engedély nélküli felhasználásra alapított jogsértés nem volt megállapítható, figyelemmel a felhasználási jog engedélyezésére, valamint arra, hogy az a szerzőtárs II. rendű alperes részéről mindvégig fennállt. A jogsértés hiánya miatt a felperes gazdagodás és egyéb jogkövetkezmények iránti igénye sem volt alapos. A másodfokú bíróság megjegyzi, hogy a felhasználási jog átengedése érvénytelenségének az esetleges jövőbeli felhasználások megítélése során lehet jelentősége.

Abban nem volt osztható az elsőfokú bíróság álláspontja, hogy az érvénytelenség megállapítása vagy a hatályossá nyilvánítás a rendelkező részre tartozik, azt elegendő az indokolásban rögzíteni és csak az elszámolás eredményéről kell rendelkezni. De abban megfelelően határozott, hogy az elszámolás eredményeként a felperes további ellenszolgáltatásra nem jogosult, mert a díjat részére az I... már megfizette. Nem volt igazolt, hogy a felperes által átvett, a banki átutaláson 2 nap fejlesztésként feltüntetett 230.000 forint a mű alkotásának idején a gyűjteményes művek szerkesztésével kapcsolatos, a szerzőtársnak járó szokásos díjazástól eltért. Ezt sem a felperes másik saját szerződése, sem a szerzőtárs nyilatkozata nem támasztotta alá. A felperes érvelt azzal, hogy eltérő jogcímek szerepeltek a betéti társasága által kiállított számlán, illetve az I... banki átutalásán és ezt az ellentétet az eljáró bíróság nem oldotta fel. Arra is hivatkozott, hogy a társasága által 460 000 forintról kiállított számlán szereplő 4 felnőtt oktatási nappól 2 valójában a megbeszéléseken való részvételt ellentételezte, illetve 60 000 forint utazási költségként került elszámolásra. Ezt az előadást azonban a másodfokú bíróság, figyelemmel a Pp. 164. §-ának (1) bekezdésére okirati vagy egyéb bizonyíték nélkül önmagában sem tudta elfogadni.

De a kialakult üzleti gyakorlattal is ellentétben áll ez az állítás, mert általában az előzetes, illetve az együttműködés során folytatott tárgyalások után a felek nem számolnak fel egymásnak munkadíjat, utazási költséget pedig ugyancsak nem igazolt a felperes.

Tekintve, hogy a felperes ténylegesen 2 alkalommal tartott a IV. rendű alperesnél tréninget, a számlán szereplő másik 2 napnak megfelelő összeg a perbeli mű után kapott szerzői jogdíjnak fogadható el, függetlenül attól, hogy később ténylegesen hány alkalommal került felhasználásra az oktatási anyag a team-építés során. Annak figyelembe vétele esetén, hogy a IV. rendű alperesnél nyilatkozata szerint 2000. és 2004. között összesen 40 alkalommal került sor csapat-építő tréningre a felperes által sem vitatottan alkalmanként 100 000 forint/nap oktatói díj mellett, az egyéb szellemi alkotások felhasználásakor általában használt és köztudott 5-10 % közötti számítási mód alkalmazásával sem tekinthető úgy, hogy a felperesnek az Intea által kifizetett 230 000 forinton túl további szerzői jogdíj járna.

A kialakult jogalkalmazási gyakorlatot követte az elsőfokú bíróság akkor is, amikor arra mutatott rá, hogy az Szjt. 94. § (1) bekezdésének d) pontjában megfogalmazott adatszolgáltatási kötelezettség nem bizonyítási eszköz, hanem a szerzői jogsértés

megállapítása esetén a sérelmet szenvedett által kérhető objektív jogkövetkezmény, ami a jelen esetben a jogsértés megállapításának hiányában nem volt alkalmazható. Ezért alaptalanul sérelmezte a felperes, hogy az elsőfokú bíróság nem kötelezte a IV. rendű alperest adatok szolgáltatására.

A perköltség viselése körében is megváltoztatásra szorult az elsőfokú bíróság ítélete, mert az alperesek nem tekinthetők a Pp. 51. § a) pontja szerinti egységes pertársaknak, így nem lehet szó egyetemlegességről, hanem a nagyobb részt pervesztes felperesnek egyenként van az alperesek felé fizetési kötelezettsége. Az összeg megállapításánál a másodfokú bíróság az alperesekre vetített pertárgyértékből indult ki, ami az I. rendű alperes esetében 4 750 000 forint, a II. rendű alperes tekintetében 750 000 forint, a III. rendű alperesnél 1 050 000 forint és a IV. rendű alperes vonatkozásában az elsődleges kérelem szerinti 750 000 forint értéknek felelt meg. A számításnál figyelembe vette, hogy az eljárásban a szakértői díjakat a felperes előlegezte és a felek által előlegezett költségek mellett figyelemmel volt a másodfokú eljárásban módosult pernyertesség-pervesztesség arányára is. Mindezek értékelésével az elsőfokú perköltséget az alperesek sorrendjében 290 000, 130 000, 140 000, illetve 40 000 forintban határozta meg.

Ezen túl az elégtétel adása körében a végrehajthatóság és az egyértelműség érdekében pontosította az elsőfokú ítélet megfogalmazását a másodfokú bíróság.

A fentiek alapján a másodfokú bíróság a döntés nem fellebbezett részét nem érintette, a fellebbezett rendelkezések tekintetében pedig a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alkalmazásával az elsőfokú bíróság ítéletét a rendelkező részben foglaltak szerint részben megváltoztatta, egyebekben pedig helybenhagyta.

A felperes fellebbezése kis részben vezetett eredményre, ennek folytán a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése szerint köteles megfizetni az alpereseknek a fellebbezési eljárással felmerült részperköltségét, ami a jogi képviselőjük ügyvédi munkadíját és IV. rendű alperes esetében annak áfáját foglalja magában. Ennek megállapításánál a másodfokú bíróság a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ának (1), (2) és (5) bekezdéseit alkalmazta.

Budapest, 2012. január 19.

. Lesenyei Terézia s.k.
a tanács elnöke

. Pullai Ágnes s.k.
előadó bíró

. Fülöp Györgyi s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:
bíróági ügyintéző